

FITXA DE MEDIACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Joan Morey

Fucking Fashion Rules (F_TERROR *ism), 2002

C-Print muntat entre dibond i plexiglàs (políptic de 4 elements), 100 x 480 cm

Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma. © de l'obra, Joan Morey, 2016

CLAUS DIDÀCTIQUES

- Les fotografies mostren diferents moments d'una *performance** concebuda per l'artista.

*Què és una *performance*?

És una acció artística en ocasions cuidadosament planificada i en altres amb un important factor d'improvisació, en la qual la provocació o la sorpresa, així como el sentit de l'estètica, juguen un paper important. La *performance* té el seu origen en el futurisme i el dadà, però és a les dècades dels anys 60 i 70 on adquireix major rellevància, com una de les parts de l'art conceptual.

- Per Joan Morey la *performance* és un dels seus principals mitjans d'expressió. Sovint les seves *performances* adopten el format d'accions teatralitzades dutes a terme per actors, amb la possibilitat o no d'involucrar a l'espectador.
- L'anàlisi del títol ens connecta amb la temàtica i intenció recurrent a la seva obra. *Fucking Fashion Rules* ("les fotudes regles de la moda" o "a la merda amb les regles de la moda") i que porta el subtítol *F_TERROR *ism*. Una obra que des del títol ens remet al "Terror" (a la por, al terrorisme, a l'obscuritat...) amb una F al davant que convida a la lectura oberta ("F" de *fashion*, de *fake*, de *fuck*...) i acabat amb "-ism" que ens porta als "ismes" de les avantguardes. Un títol carregat d'anglicismes inconnexos que cerca donar informació saturada, tal com succeeix en la imatge.
- Es val estèticament del món de la moda, el cinema i la publicitat i dels seus recursos.
- Objectiu: posar en evidència els mecanismes de control i poder d'aquests mitjans i establir el paral·lelisme amb el món artístic.
- STP que podem llegir al cap del personatge ens remet a la marca creada per ell al 1997 (*Soy Tu Puta*) dins aquesta línia de crítica al mitjà a partir dels mecanismes del propi mitjà.
- L'estètica obscura, barroca, sadomasoquista present a l'obra reforça aquesta dialèctica: poder/submissió aplicable tant al món de la moda com per extensió al món artístic.

OBRA

Fucking Fashion Rules (F_TERROR *ism)

Es tracta d'un fris fotogràfic de grans dimensions. No obstant això, no està concebuda com una fotografia, sinó que és el vestigi o l'escenari d'una *performance*. Aquesta fotografia, juntament amb una videoinstal·lació i objectes que s'empraren per a la *performance*, és el que resta de l'obra

en sí. En la *performance* tres personatges realitzaven accions en bucle, accions amb les que anaven transformant l'espai escènic: amb grafit, canviant coses de lloc...

Ens trobem, per tant, davant una obra amb gran càrrega simbòlica en relació a la història de l'art i de la cultura i amb múltiples capes de lectura. Per l'artista aquesta imatge és com si veiéssim una imatge fixa de qualsevol peça teatral de Samuel Beckett. En realitat fa una deconstrucció de l'espai escènic i dels mitjans tradicionals de l'art contemporani en qüestionar la idea mateixa de fotografia a través de la pròpia fotografia. El més essencial d'aquesta obra és que no és una imatge presa com a fotografia, sinó que és la fragmentació del temps cinematogràfic sintetitzat a partir de la imatge. Ens parla, per tant, de narrativitat.

La fotografia s'organitza a través d'una sèrie de finestres: la primera és panoràmica. Dins la imatge es veu un cub negre en el que es desenvolupa l'escena el qual té una altra finestra. El cub negre (el *black box* que s'ha anat normalitzant en l'àmbit de les arts audiovisuals com la caixa idònia per mostrar treballs de vídeo) que ara es mostra en un museu, conegut genèricament com el cub blanc (*white cube*): l'espai neutral idoni per mostrar les obres d'art. Tots aquests referents remetent a la història i a la teoria de l'art, alhora que presenten una constant en els treballs de l'artista que ell defineix com les matrioixques, en el sentit que són peces que es poden anar desarmant, concretament en *Fucking Fashion Rules (F_TERROR *ism)* trobem uns personatges dins d'un cub negre que es veu a través d'una finestra-fris que es troba dins d'un cub blanc (el museu). En aquest punt es veu clar que l'acció dels personatges no té més importància que la posada en escena i que l'essència de l'obra no és el resultat final que es mostra en el museu, sinó totes les connotacions simbòliques que porta implícites.

En relació a la història de l'art trobem, en primera instància, el format en fris i la presència de la finestra. El fris ens remet als frisos escultòrics de l'antiguitat però en aquest cas és fotogràfic, donant així una volta de rosca a la teoria de la reproductibilitat tècnica de Walter Benjamin, tan pel que fa a la presentació formal com al contingut de la fotografia. És a dir, la fotografia ja s'ha guanyat el seu lloc dins el museu i, a més, en format de fris, però el contingut d'aquesta fotografia qüestiona la fotografia mateixa com a finalitat i la seva veracitat. Per altra banda, la finestra és en la història de l'art una metàfora d'enquadrament a través del que es mira la realitat, de la mateixa manera que ho és una pintura o una fotografia. I, per últim, ens trobem amb una obra que reflexiona sobre l'espai mateix que l'acull participant així del debat que es ve donant des de fa anys en torn al museu com espai neutral on mostrar les obres, qüestió que per alguns és criticada en desvincular aquest l'art de la realitat.

D'aquesta manera, l'aparent hermetisme del que participa aquesta obra es veu desarmat en tot aquest desplegament de significats, com si de matrioixques es tractés i, com elles, es pot tornar a armar. El títol participa d'aquesta essència: La lletra "F" no vol dir res en concret, convida a la lectura oberta i, per tant, a la participació activa de l'espectador (introduint així un punt clau en la teoria de l'art contemporani que és l'estètica de la recepció), pot ser "Fuck", "Fashion"... Seria l'adjectiu que acompanyaria la paraula "Terrorism" que remet, segons l'artista, a la realitat (al fet que l'any que feu l'obra hi hagué varis atemptats terroristes) i a l'estètica dels personatges de l'obra, una estètica obscura definitòria de la feina de Morey. Alhora, *Fucking-Fashion Rules* (que es podria traduir com "les fotudes regles de la moda" o "a la merda amb les regles de la moda") torna a ser, una altra vegada, multireferencial i enllaça amb tota la trajectòria de l'artista, especialment en el marc de STP en el que s'insereix aquesta obra:

Amb "regles de la moda" es refereix tan al món de la moda com al món de l'art i cap de les dues no són una referència tangencial ni gratuïta. Pel que fa al món de l'art, és una crítica implícita a les modes que es donen i que afecten a la present obra: les tendències del mercat demanen uns tipus

de format i en rebutgen d'altres i la *performance* -que és essencial per l'artista- no sol tenir cabuda en el mercat artístic per la seva difícil comercialització. El que se li demandava a l'artista en el moment de fer aquesta obra era la fotografia, pel que finalment la *performance* acaba derivant en part en format fotogràfic. Pel que fa al món de la moda, remet al plantejament artístic de tota la carrera de Morey que en els primers anys es manifestà a través de la marca STP.

L'AUTOR:

Joan Morey (Sant Llorenç des Cardassar, Mallorca, 1972), actualment viu i treballa a Barcelona.

L'ambigüitat i un cert hermetisme són característiques de les seves obres, situant l'espectador en una posició d'incertesa, donat que el sentit que aquest espera trobar es veu desplaçat per la deconstrucció de tota una realitat multi-referencial de la qual la peça artística suposa un punt de partida. Amb referències a la política, la religió, la història de l'art, la filosofia, el cinema, el teatre o al propi sistema de l'art, es pot dir que la seva obra és eminentment conceptual i de gran càrrega intel·lectual.

Rere els seus projectes normalment trobem referents de la modernitat de diversos àmbits com Michel Foucault, Jaques Derrida, Antonin Artaud, Pier Paolo Pasolini, Jean-Luc Godard o Samuel Beckett, per citar-ne alguns. De la mateixa manera que Beckett feu en teatre, qüestiona i reflexiona sobre el sistema de l'art i sobre la naturalesa humana des de l'art mateix. Sota aquella aura de pessimisme pròpia de la modernitat, els temes més foscos de l'ànima humana com la degradació, l'apatia, el tedi o el buit existencial són constants en les seves creacions, així com també la conflictiva relació entre amo i esclau. Factors que troben l'estètica idònia en aquella pròpia de les pràctiques subculturals «BDSM» caracteritzada, entre altres elements, per l'ús del negre, presència del qual tampoc no és gratuïta.

La seva obra pot derivar en múltiples formats com la fotografia, el vídeo i altres suports de comunicació audiovisual, tot i que és la *performance* el principal vehicle que li permet explorar el propi acte creatiu, unes *performances* que deriven sovint en accions teatralitzades a través d'intèrprets, *mise-en-scènes* i altres actuacions en les que pot involucrar l'espectador fent-lo partícip de les seves reflexions experimentals en torn a la dialèctica hegeliana entre amo i esclau. Així, sovint, els actors de les seves *performances* -siguin intèrprets professionals o el mateix públic- són sotmesos a un rigid sistema de normes o instruccions.

Una altra metodologia pròpia del seu treball és l'ús d'estratègies de producció prestades d'altres àmbits com el del cinema o el de la moda. Referent a aquest darrer, l'any 1997 va crear la marca STP (*Soy tu puta*) per la qual emprà els mecanismes propis de la moda i la publicitat per fer una reflexió crítica sobre les estructures de poder que operen en tots els àmbits i especialment en l'artístic, alhora que posava en entredit el seu propi paper com artista. En aquest sentit, el concepte de producció és fonamental per entendre el plantejament del seu treball. Es tracta, en darrera instància, de la posada en pràctica conscient d'una de les principals teories sobre les que es fonamenta l'art contemporani, que no és altra que el concepte benjaminia de l'autor com a productor.

Al llarg de la seva trajectòria ha rebut premis i beques per a realitzar els seus projectes, entre ells: *Premio «Generación 2002» Caja Madrid* (2002), Premi Ciutat de Palma «Antoni Gelabert» d'Arts Plàstiques (2003), *Premio Injuve PhotoEspaña* (2004), Premi Guash-Coranty en la Biennial de Valls

(2013) o la Beca MAEC-AECID per al programa de residències per a Artistes i Investigadors en l'Acadèmia d'Espanya a Roma (2014).

Entre els seus projectes individuals destaquen: «POSTMORTEM (Projet en Sept Tableaux)», 2006/2007. 7 *performances*. Centre d'Arte Santa Mònica (Barcelona); «OBEY, Humillados & Ofendidos», 2007/2009. *Performance* de 24 horas realitzada en l'arquitectura del museu, sense audiència. CGAC, Centro Galego de Arte Contemporánea (Santiago de Compostel·la); «GRITOS & SUSURROS_Conversaciones con los Radicales», 2009. *Performance* a "porta tancada". La Capella, ICUB, (Barcelona); «BAREBACK_el Poder y la Muerte», 2010. Exposició, so i *performance*, Capella de la Misericòrdia, (Palma de Mallorca); «L'ENSINISTRAMENT, Variaciones para actor, iPad y furgón preparado», 2012. *Performance*. Fabra i Coats Centre d'Art Contemporani, Barcelona; «CASCANDO_Variaciones para otra pieza dramática», 2013. Peça sonora, projecció de text i *performance*. Atri del Museu d'Art Contemporani de Barcelona, MACBA (Barcelona); EL GIR / EL GIRO / THE TURN [Guió obert per a *performance* col·lectiva], Sis galeria (Sabadell, Barcelona, 2014) o «THE CHARACTERS», 2015. *Performance*, instal·lació i peça sonora, Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma (Palma de Mallorca).

RECURSOS I BIBLIOGRAFIA:

Recursos:

<http://joanmorey.tumblr.com/>

<http://joanmorey.com>

Catàlegs individuals destacats:

- Joan Morey, *NUEVA OLA o Desencert_A Time to Love and a Time to Die*. Editat per Espai Zero1 (Museu Comarcal de la Garrotxa), Olot, Girona, 2004. Catàleg individual en motiu de l'exposició *NUEVA OLA o Desencert* (2004). Amb texts de Manel Clot, Chus Martínez i David Santaaulària.

- Joan Morey, *DOMINION*. Editat per Projectes Oberts 2 i Ajuntament de Tarrassa, Barcelona, 2005. Edició expandida (inclou llibret i els tres opuscles d'acompanyament de les *performances* {1}Círculo de la Moda, {2} Círculo del Mercado y {3}Círculo del Arte que composaven el projecte *DOMINION*, 2005). Amb texts de Luca Beatrice, Manuel Oliveira i Markus Steinweg.

- Joan Morey, *ÁNIMA NEGRA*, editat per La Capella i ICUB (Institut de Cultura de Barcelona), Barcelona, 2009. Opuscle i CD d'àudio (inclou el registre sonor de 4 de les 5 *performances* del projecte *GRITOS & SUSURROS, Conversaciones con los Radicales*, 2009). Amb text d'Amanda Cuesta, Eloy Fernández Porta i Carles Guerra.

- Joan Morey, *MISA NEGRA*, publicació editada per CGAC i Institut Ramon Llull, Santiago de Compostel·la, Galícia, 2010. Catàleg individual a partir del projecte *OBEY, Humillados & Ofendidos* (2007/2009) realitzat en el Centro Galego de Arte Contemporánea. Amb texts de Yolanda Castaño, Manel Clot, Esther Planas i Markus Steinweg.

Catàlegs col·lectius destacats:

- AA.VV. "Premi Ciutat de Palma "Antoni Gelabert" d'Arts Plàstiques 2003". Ajuntament de Palma, 2004. Amb text de Manel Clot i Frederic Montornés.
- AA.VV.: *100 artistas españolas*. Exit publicaciones, Madrid, 2009. Editat per Rosa Olivares amb la col·laboració del Ministerio de Cultura.
- AA.VV.: *Arte Español Contemporáneo 1992-2013*, La Fábrica, Madrid, 2013. Volum dirigit per Rafael Doctor.
- AA.VV.: *Biennial de Valls 2013, Premio Guash Coranty*, Edita Fundació Ciutat de Valls, Tarragona, 2013. Amb text de Cèlia del Diego.

Lectures recomanades:

- Arnaldo, Javier; Fernández del Campo, Eva (eds.): *El arte en su destierro global*, ed. Círculo de Bellas Artes, Madrid, 2012
- Benjamin, Walter: *El autor como productor (1934)*, ed. Ítaca, México D.F., 2004.
- Foster, Hal: *La posmodernidad*, ed. Kairós, Barcelona, 1985.
- Foucault, Michel: *Las palabras y las cosas (1966)*, ed. Siglo XXI de España, Madrid, 2005.
- Lyotard, Jean-François: *La condición postmoderna (1979)*, Ediciones Cátedra, Madrid, 2000.
- Wallis, Brian (ed.): *El arte después de la modernidad*, Ed. Akal, Madrid, 2001